

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻ Տ. ՆՈՒՐՀԱՆ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ԳԱՅԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻ

Գրեց՝ Նահապետ Մելքոնեան

«Երանի՛ այն ժողովուրդին, որ իր կեանքի ամենէն յուսահատական եւ ճգնաժամային մէկ թուականին, կրնայ ծնիլ մտքի ու սրտի ստույգ արժանիքներով հզօր հոգիներու հոյ մը, որ կարենայ ժողովել ցեղին ոյժին մասունքները, իսպառսպառ ջնջուէն փրկելու համար ազգին ապագան»:

Բնարանը մերը չէ:

Կը պատկանի Երուսաղէմի Երջանկայիչտակ Պատրիարքներէն, Տ. Թորգոմ Արք. Գուչակեանի:

Այսօր՝ վերոյիշեալ խօսքերէն եօթ տասնամեակ ետք, Երուսաղէմի Սուրբ Աթոռին գահին վրայ կը բարձրանայ նորընտիր Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Նուրհան Արք. Մանուկեանը, որպէս 97րդ գահակալը Սրբոց Յակոբեանց Ուխտին: Նոյն գահին վրայ... ուր տասնամեակներ առաջ բազմած էին բազմաթիւ եռամեծար Պատրիարքներ, Գրիգոր Շղթայակիր, Եղիշէ Արք. Դուրեան, Գուչակեան...:

Ամենապատիւ Տ. Նուրհան Պատրիարքի շրջանը կը սկսի այնպիսի պահու մը, երբ առանց ծամծանելու մեր բառերը, ըսենք, որ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Հոգեւորականաց դասը կ'ապրի իր օրերու ամենէն տխուր ու բախտորոշ շրջանը, Հեռու այն Հոգեւոր կեանքէն, զոր մեր ուղղափառ եկեղեցականութիւնը ապրեցաւ... Հեռու Հաւատքի այն վկաններէն ու մարտիրոսներէն, որոնք պսակը հիւսեցին մեր առաքելական Հաւատքին:

Նիւթականացած այս աշխարհին մէջ, արդիական մտածելակերպի Հետամուտ ըլլալու նախաձեռնութեամբ, ժամանակին Հետ քայլ պահելու նեղմտութեամբ, մարդիկ ո՛չ միայն սկսած են Հեռանալ «Աւետարանի ճամբէն», այլ սկսած են պարպուիլ եկեղեցւոյ ուղղափառ Հաւատքէն, կեանքէն եւ շնորհքէն Հոգեւոր:

Երջ. Գուչակեան Պատրիարքի անցեալի խորիմաստ խօսքը, այսօր ամէն ժամանակներէ աւելի խօսուն է՝ այժմէական է՝ եւ մանաւանդ պատգամ մըն է մեր ժողո-

վուրդին եւ ղեկավարութեան, Հոգեւորական թէ աշխարհական:

Այո՛, այսօր... երբ պատեհապաշտ մարդիկ թեթեւօրէն, ազատամտութեամբ եւ ծանծաղամտութեամբ կը նային մեր եկեղեցւոյ եւ Հաւատքին ուղղափառ:

Երբ «չար Հոգիներ» գեղարդի նոր Հարուածներով կը փորձեն վիրաւորել եկեղեցին եւ քանդել «ներքին տաճարը» Հաւատացեալին:

Ու ահա այս «յուսահատական եւ ճգնաժամային» օրերուն, կամօքն Աստուծոյ, Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Նուիրապետական մէկ կարեւոր Սուրբ Աթոռին վրայ կը բարձրանայ Ամեն. Տ. Նուրհան Պատրիարքը:

Մէկը, որ աւելի քան քառասնամեակ մը ծառայած է «Աւետարանի Դաշտին»:

Հոգեւորական մը, որ տասնեւհինգ տարի եղած է Լուսարարապետը Սուրբ Աթոռին:

Վարդապետ մը, որ եղած է ուսուցիչ, Հովիւ եւ տեսուչ ծառայելով Երուսաղէմի պատրիարքութեան եւ սփիւռքի Հայց. Եկեղեցւոյ կարիքներուն:

Կասկած չունինք, որ Ամենապատիւ Պատրիարք Հայրը ո՛չ միայն քաջածանօթ է Պատրիարքութեան դիմագրաւած բոլոր դժուարութիւններուն, այլ նաեւ Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ առջեւ ծառայած Հարցերուն:

Կը Հաւատանք, որ ան այս օրերուն գահ չբարձրանար «Թագաւորելու ի վերայ աւերակաց», այլ աստուածնչեան այն խօսքով ու Հաւատքով, որ «Աստուած կարող է այս քարերէն Աբրահամու որդիներ յարուցանել»: Բայց ինչպէս ըսուած է, որ Հարկ է «Պողոս տնկէ» եւ «Ապօղոս ջուր տայ», որպէսզի «Աստուած անցնէ»: Այլ խօսքով՝ «Ան, որ կը մշակէ իր Հողը, պիտի յագնայ Հացով», (Առակաց, 12:11):

Սուրբ Աւետարանի այս ճշմարտութեամբ է, որ մեր եկեղեցին պայծառացաւ «Իր կեանքի ամենէն յուսահատական եւ ճգնաժամային մէկ թուականին, ուր ծնունդ

աղիմ մտքի ու սրտի ստոյգ արժամիքներով հզօր հոգիներու հոյլ մը», վարդապետները թարգմանչաց, տակաւին սուրբեր եռամեծար՝ Նարեկացին, Շնորհալին ու Տաթևացին, երուսաղէմի պարագային Պատրիարքը Շղթայակիր, Դուրեանը շինարար եւ Գուշակեանը սքանչելի ...:

Որքան ալ մեր եկեղեցականութեան մէջ մեծ պարապուծիւն մը կը դգացուի յաճախ, սակայն կը Հաւատանք, որ Աստուած իր ընտրեալները կը կոչէ ու կը պայծառացնէ իր Տունը:

Այսօր, Պատրիարք Հօր Գահակալութեան առթիւ, այդ Հաւատքով է որ կը գրուին այս տողերը, երբ Պատրիարք Հայրը, որպէս առաջին սպասաւորը Սուրբ Աթոռին՝ Ս. Յակոբայ Տեառնեղբոր Սուրբ Սեղանին առջեւ ծնկաչոք պիտի ուխտէ, «զանձն իւր դնել ի վերայ ոչխարաց», իր շուրջ Համախմբելով գիտակից ուժեր, «մշակելու Համար Հողը» դարաւոր պատրիարքութեան... պայծառացնելու Սուրբ Աթոռը եւ առաջնորդելու Հօտը Ս. Եկեղեցւոյ:

Որքան ալ ծանօթ ենք պատրիարքութեան օրակարգին վրայ լեռնացող բազմաթիւ Հարցերուն, կ'ըմբռնենք ու կը Հասկնանք, թէ մոզական դաւազան գոյութիւն չունի դժուարութիւնները գրչի մէկ Հարուածով լուծելու: Սակայն ունինք Հաւատքը, որ երբ «Պօղոս տնկէ» ու «Ապօղոս ջուր տայ», Աստուած կ'աճեցնէ ցանքը՝ Պօղոսին:

Մեզի կը մնայ բոլորուիլ մեր Ամենապատիւ Պատրիարք Հօր շուրջ, Համերաշխ Համագործակցութեամբ աշխատիլ, զօրավիգ ըլլալ Սուրբ Աթոռին, որպէսզի Տէրը անեցնէ ու պայծառացնէ Սուրբ Աթոռը «մտքի ու սրտի ստոյգ արժամիքներով հզօր հոգիներու հոյլով»:

Վերջապէս...

«Հաւատքը վարդապետութեան մը մասին կամ տեսական ճշմարտութեան մը Հանդէպ դգացուած իմացական յարուսի մը վիճակը չէ, այլ անձնաւորական միացումը կրօնքին առարկային, այսինքն Աստուծոյ Հետ, այնպիսի կերպով մը, որ Աստուծոյ եւ մարդուն էութիւնները զայացապէս միանան իրարու, եւ խառնուին իրարու Հետ, ինչպէս Փիղիքական կարգին մէջ կերակուրը եւ զայն ընդունող մարմինը իւրացումի գործողութեամբ կը սուղուին իրարու Հետ»:

Երջ. Գուշակեան Պատրիարքի վարդապետութեան այս Հաւատքն է, որ կը մաղթենք որ ապրի եւ շնչէ պատրիարքութեան այս նոր շրջանէն ներս, եւ պատմութիւնը բարի օր մըն ալ լուսաշող էջեր արձանագրէ Երուսաղէմի պատրիարքութեան տարեգրութեանց մէջ, որպէս «ՆուրՀանական շրջան»:

Մինչ այդ՝

Աստուած օգնական եւ պահապան ըլլալ Սուրբ Աթոռին եւ անոր գահակալին:

